

Sygn. akt I C 19/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Anna Ogińska - Łągiewka

Protokolant Joanna Pąk

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2015 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko m. (...)

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki A. B. na rzecz pozwanego m.(...) kwotę 3.600, 00 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazuje pobrać od powódki A. B. na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie kwotę 775, 31 (siedemset siedemdziesiąt pięć 31/100) złotych tytułem nieuiszczonych wydatków związanych ze sporządzeniem opinii przez biegłych.

Sygn. akt I C 19/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28.12.2013 r. A. B. wniosła przeciwko m.(...) o zapłatę kwoty 60.000, 00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29.12.2009 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 29.12.2009 r. wchodząc na schody znajdujące się na Skwerze (...) w W., poślizgnęła się na oblodzonej, niczym nie posypanej powierzchni i spadła z wysokości trzech schodów. Winę za stan schodów, który był bezpośrednią przyczyną upadku, a w konsekwencji szkodę jaką poniosła powódka, ponosi m.(...). Powódka wezwała pozwanego do zapłaty, nie otrzymując jakiegokolwiek odpowiedzi. Powódka wskazała, iż na dochodzoną pozwem kwotę składają się kwota 20.000, 00 zł tytułem pokrycia kosztów leczenia i rehabilitacji oraz kwota 40.000, 00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pozew – k. 2-4).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu zakwestionował powództwo co do zasady, wskazał bowiem, iż nie ponosi odpowiedzialności za stan schodów, na których powódka uległa wypadkowi, ponieważ powierzył wykonywanie prac polegających m.in. na oczyszczaniu zimowym osobom, które w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej trudnią się wykonywaniem takich czynności. W zakresie żądania odszkodowania pozwany podniósł ponadto, iż powódka leczona była w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, co przy założeniu, że była osobą ubezpieczoną, wyklucza możliwość

żądania przez powódkę zwrotu poniesionych z ubezpieczenia społecznego środków na ten cel. W zakresie żądania zadośćuczynienia pozwany podniósł natomiast, że powódka nie wskazała, jakie cierpienia fizyczne i psychiczne pozostają w bezpośrednim związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 29.12.2009 r. (odpowiedź na pozew – k. 26-29).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29.12.2009 r., ok. godziny 6:50, A. B. uległa wypadkowi w drodze do pracy – wchodząc po schodach na Skwerze (...) w W. poślizgnęła się na oblodzonych schodach i upadła, doznając urazu lewej nogi (okoliczności bezsporne; karta wypadku w drodze do pracy lub pracy – k. 8-9; zeznania świadka B. R. – k. 154).

Z uwagi na doznane obrażenia A. B. została przewieziona karetką pogotowia do M. Szpitala (...) w W., gdzie przebywała na oddziale urazowo-ortopedycznym od dnia 29.12.2009 r. do dnia 31.12.2009 r. U poszkodowanej rozpoznano wówczas złamanie dwukostkowe goleni lewej z podwichnięciem w stawie skokowym, w związku z czym przeprowadzono u niej otwartą repozycję złamania kostki bocznej i zespolenie płytą i śrubami, otwartą repozycję kostki przyśrodkowej i zespolenie dwoma śrubami oraz zastosowano unieruchomienie w opatrunku gipsowym stopowo-goleniowym. Poszkodowana została wypisana ze szpitala z następującymi zaleceniami: chodzenie z pomocą kul łokciowych z odciążeniem operowanej kończyny, elewacja kończyny, okłady chłodzące na opatrunek gipsowy, zmiany opatrunku i zdjęcie szwów około 14 dni po zabiegu oraz dalsze leczenie w poradni ortopedycznej, a także stosowanie leczenia farmakologicznego (k. 6). Po wypadku poszkodowana przebywała na zasiłku chorobowym przez okres 3,5 miesiąca. Odbyła nadto rehabilitację w miejscu pracy (bezsporne). W dniu 1.09.2010 r. A. B. została poddana zabiegowi usunięcia materiału zespalającego (k. 7).

Po wypadku A. B. poruszała się o kulach, potrzebowała pomocy innych osób w czynnościach dnia codziennego. Pomocy udzielała jej wówczas koleżanka, z którą zamieszkiwała – B. L.. Pomoc obejmowała takie czynności jak przejście do toalety, gotowanie, pranie, sprzątanie, podawanie rzeczy, załatwienie spraw w Narodowym Funduszu Zdrowia, np. uzyskanie protezy na kolano. Przed wypadkiem poszkodowana była aktywna zawodowo i towarzysko, lubiła tańczyć. Po wypadku zmuszona była do ograniczenia kontaktów. Zrezygnowała również z uprawiania sportów. Obecnie aktywność fizyczna A. B. wiąże się z odczuwanymi przez poszkodowaną dolegliwościami, trudność sprawiają jej nawet spacerzy z psem (zeznania świadka B. L. – k. 165-166; zeznania powódki M. B. – k. 28-29).

O dnia 1.12.2008 r. A. B. zatrudniona jest w Zespole (...) w W. (umowa o pracę – k. 182). W okresie, w którym doszło do wypadku A. B. pracowała jako rehabilitantka w (...) sp. z o.o. w W.. Z uwagi na długotrwałe zwolnienie lekarskie, opieka nad pacjentami poszkodowanej przekazana została innym rehabilitantom. Przed wypadkiem A. B. zatrudniona była w (...) sp. z o.o. w W. w oparciu o umowę zlecenie, pozostając na zwolnieniu lekarskim nie otrzymywała zatem wynagrodzenia. Jej zarobki uzależnione były od liczby godzin spędzonych z pacjentami. Z dniem 31.12.2012 r. umowa zlecenia zawarta przez poszkodowaną z (...) sp. z o.o. w W. została rozwiązana (zeznania świadka E. M. – k. 165; zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach – k. 129-130, rozwiązanie umowy zlecenia – k. 191)

Podczas wypadku w dniu 29.12.2009 r. poszkodowana A. B. doznała złamania dwukostkowego podudzia lewego z powichnięciem stawu skokowo-goleniowego i uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo-strzałkowego. Obecnie u poszkodowanej stwierdza się pourazowe nieprawidłowości w obrębie lewego stawu skokowo-goleniowego – ograniczenie zgięcia grzbietowego, niestabilność więzadłową, blizny pooperacyjne, obrzęk i wysiłkowe dolegliwości bólowe. Stwierdzona dysfunkcja stawu skokowo-goleniowego lewego utrudnia dłuższe chodzenie, chodzenie po schodach, przysiady. Z uwagi na powyższe, w obecnym stanie zdrowia u A. B. występuje stały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 15 %. U poszkodowanej istnieje zagrożenie powstaniem w przyszłości pourazowych zmian zwyrodnieniowych lewego stawu skokowo-goleniowego. Nie można określić dynamiki powstania takich zmian, mogą one powstać za kilka lub kilkadziesiąt lat, ich powstanie jest zależne od trybu życia i pracy, wagi ciała, schorzeń towarzyszących, stosowanych leków, rodzinnych predyspozycji do powstawania zmian zwyrodnieniowych. Po wypadku A. B. odczuwała znaczne dolegliwości bólowe przez okres ok. 2 tygodni, przez kolejne 4 tygodnie dolegliwości bólowe stopniowo się zmniejszały. Poszkodowana wymagała systematycznego przyjmowania leków

przeciwbólowych przez okres do 4 tygodni. Po zabiegu usunięcia materiału zespalającego odczuwała nadto znaczne dolegliwości bólowe przez 2 tygodnie (opinia biegłego – opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii Krzysztofa Kordali – k. 208 i k. 238).

Trwały uszczerbek na zdrowiu A. B. w związku z wypadkiem z dnia 29.12.2009 r. z uwagi na blizny skóry dystalnej części podudzia lewego wynosi 5 % (opinia biegłego sądowego Wiesława J. Czynowskiego – k. 195).

U poszkodowanej A. B. nie stwierdza się objawów uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, co nie daje podstaw do rozpoznania trwałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w tym zakresie. Aktualny stan neurologiczny poszkodowanej jest dobry, nieprzeszkadzający jej w wykonywaniu aktualnego zawodu oraz nie ogranicza jej w życiu codziennym (opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii J. G. – k. 225).

W dniu 15.12.2008 r. pomiędzy Zarządem (...) w W., jako zamawiającym, a konsorcjum, utworzonym na podstawie umowy Konsorcjum z dnia 10.11.2008 r. przez (...) L. Z., (...) sp. jawna z siedzibą w W. i K. J., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Usługi (...) z siedzibą w W., jako wykonawcą, zawarta została umowa nr (...), na podstawie której zamawiający powierzył, a wykonawca przyjął do wykonania prace ogrodniczo-porządkowe na terenie tzw. Obszaru ogrodniczego I. Zgodnie z § 2 umowy zakres prac obejmował w szczególności pielęgnację zieleni niskiej (trawników, skupin krzewów, żywopłotów, różanek, rabat bylinowatych), ukwiecenie, sadzenie drzew i krzewów, pielęgnację i wycinkę drzew, utrzymanie czystości, odśnieżanie alejek, schodów i placów, wykonywanie napraw i remontów ławek, koszy itp. Umowa obejmowała okres od dnia 1.01.2009 r. do dnia 31.12.2010 r. Szczegółowy zakres prac określony został w załączniku nr 1 do przedmiotowej umowy, w którym wskazano, iż obszar ogrodniczy obejmuje m.in. skwer (...) (umowa – k. 34-39).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt niniejszej sprawy i wskazane wyżej dokumenty, zeznania powódki A. B. oraz świadków B. R., E. M. i B. L., a także w oparciu o opinie biegłych – biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii Krzysztofa Kordali, biegłego sądowego Wiesława J. Czynowskiego oraz biegłego sądowego z zakresu neurologii Jacka Gołąbka.

Sąd dał wiarę wskazanym wyżej dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego nie nasuwała żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Sąd dał również wiarę zeznaniom powódki oraz świadków, które były spójne, logiczne oraz spontaniczne, a nadto korespondowały zarówno wzajemnie ze sobą, jak i z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd podzielił nadto wnioski zawarte w opiniach biegłych. Opinie te zostały bowiem sporządzone rzetelnie i dokładnie, zaś wnioski zostały wysnute zgodnie z wiedzą specjalną, jaką legitymują się biegli. Opinie udzielają wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania, są logiczne, spójne i pozbawione nieścisłości. Nie zachodzą przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy też bezstronności sporządzających je biegłych. Nadto biegły z zakresu ortopedii i traumatologii złożył do akt opinię uzupełniającą, w której udzielił odpowiedzi na pytania zawarte w piśmie procesowym strony powodowej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W toku niniejszego postępowania powódka dochodziła od pozwanego zapłaty kwoty 60.000, 00 zł wskazując, że pozwany jest odpowiedzialny za skutki wypadku, jakich doznała w dniu 29.12.2009 r. Na dochodzoną przez powódkę kwotę składały się kwota 20.000, 00 zł tytułem pokrycia kosztów leczenia i rehabilitacji oraz kwota 40.000, 00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność już co do samej zasady podnosząc, że nie ponosi odpowiedzialności za stan schodów, na których powódka uległa wypadkowi, ponieważ powierzył wykonywanie prac polegających m.in. na oczyszczaniu zimowym osobom, które w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Wskazywał nadto, że powódka nie wykazała

wysokości środków poniesionych w związku z leczeniem i rehabilitacją, nie wskazała nadto krzywdy pozostającej w bezpośrednim związku z wypadkiem.

Z uwagi na fakt zakwestionowania przez pozwanego powództwa co do zasady, w pierwszej kolejności należało rozważyć, czy pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, do którego doszło w dniu 29.12.2009 r. Zgodnie bowiem z art. 429 k.c. kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Wskazać należy, iż powierzający ponosi na podstawie art. 429 k.c. odpowiedzialność za czyn niedozwolony. Przesłankami tej odpowiedzialności są: powierzenie wykonania czynności drugiemu, zachowanie sprawcy osoby, której powierzono wykonanie czynności, tj. szkoda i związek przyczynowy pomiędzy tym zachowaniem a szkodą. Dowód co do tych okoliczności obciąża poszkodowanego.

Wskazana regulacja w porównaniu z zasadami ogólnymi stanowi zaostrzenie odpowiedzialności za szkodę albowiem ustanawia domniemanie winy w wyborze, określanej w nauce prawa pojęciem culpa in eligendo. Odpowiedzialność powierzającego uzasadniona jest faktem istnienia związku przyczynowego pomiędzy powierzeniem czynności, a wyrządzeniem szkody przez podmiot któremu powierzono jej wykonanie. Oparta jest ona zatem na założeniu, że strona, która powierzyła czynność uchybiła w wyborze właściwej osoby. Tak ukształtowana odpowiedzialność ma charakter bezwzględny, co oznacza, że ciąży na powierzającym bez znaczenia, czy sam sprawca ponosi winę wskutek wyrządzenia szkody. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że powierzenie czynności może przybrać różnorodny charakter, niezależnie od kształtu prawnego stosunków pomiędzy wykonawcą a powierzającym. Może więc wynikać ze stosunku kontraktowego, jak też z układu czysto faktycznego. Wskazać należy, iż wprowadzone ustawą domniemanie winy powierzającego, jest wzruszalne, przy czym ciężar udowodnienia braku winy przerzucony jest na powierzającego czynność. W celu uwolnienia się od odpowiedzialności powierzający powinien zatem wykazać, że wybór był prawidłowy i że zostały zachowane wymagane mierniki staranności, bądź że czynność została powierzona osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Są to bowiem dwie niezależne od siebie okoliczności ekskulpujące.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, w sposób stanowczy stwierdzić należało, iż strona pozwana dokonała skutecznej ekskulpacji, uwalniając się tym samym od odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 29.12.2009 r. Strona pozwana wykazała bowiem, że czynności porządkowe powierzono podmiotowi zawodowo trudniącemu się tego rodzaju pracami. Nadto w ocenie Sądu w sprawie brak jest dowodu wskazującego by pozwany ponosił winę w wyborze, doprowadzając do spowodowania szkody, której naprawienia w niniejszym postępowaniu domaga się powódka.

Jak wynikało z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w okresie 1.01.2009 r. - 31.12.2010 r., na podstawie umowy z dnia 15.12.2008 r. Zarząd (...)z siedzibą w W.powierzył konsorcjum, utworzonemu na podstawie umowy Konsorcjum z dnia 10.11.2008 r. przez (...)L. Z., (...) sp. jawnaz siedzibą w W.i K. J., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. Usługi (...)z siedzibą w W.wykonanie prac ogrodniczo-porządkowych na terenie tzw. Obszaru ogrodniczego I. Zakres tych prac obejmował w szczególności pielęgnację zieleni niskiej (trawników, skupin krzewów, żywopłotów, różanek, rabat bylinowatych), ukwiecenie, sadzenie drzew i krzewów, pielęgnację i wycinanie drzew, utrzymanie czystości, odśnieżanie alejek, schodów i placów, wykonywanie napraw i remontów ławek, koszy itp. Szczegółowy zakres prac określony został w załączniku nr 1 do przedmiotowej umowy, w którym wskazano, iż obszar ogrodniczy obejmował m.in. skwer (...), tj. obszar na którym doszło do wypadku w dniu 29.12.2009 r.

Zarówno (...)L. Z., (...) sp. jawnaz siedzibą w W.jak i K. J., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą A.Usługi (...)z siedzibą w W.były podmiotami, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności, jak określone w ww. umowie. Jak wynika z odpisu (...)L. Z., (...) sp. jawnaz W.przedmiot działalności spółki oznaczono m.in. jako kod (...)81.29. (pozostałe sprzętanie) i 81.30. (działalność usługowa związana

z zagospodarowaniem zieleni). Podklasa 81.29. obejmuje przy tym m.in. zmiatanie i polewanie ulic i usuwanie śniegu i lodu, włącznie z usuwaniem śniegu i lodu z dachów budynków. Również z odpisu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej wynika, iż K. J., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą A.Usługi (...)z siedzibą w W.prowadzi działalność w zakresie m.in. pozostałego sprzętania (kod 81.29.) i działalności usługowej związanej z zagospodarowaniem zieleni (kod 81.30). Przystępując do udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem były prace ogrodniczo-porządkowe na terenach parków i zieleńców w D.Ś., na tzw. obszarze ogrodniczym I, oba ww. podmioty złożyły nadto oświadczenie, że posiadają uprawnienia do wykonania określonej działalności lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień; posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz dysponują potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, jak i znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej, zapewniającej wykonanie zamówienia. Pozwany wraz z odpowiedzią na pozew przedłożył przy tym szereg opinii i referencji dotyczących (...)L. Z., (...) sp. jawna W.i K. J., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. Usługi (...)z siedzibą w W., z których wynikało, że podmioty te od wielu lat trudnią się wykonywaniem takich czynności jak m.in. utrzymywanie porządku i czystości oraz utrzymanie zimowe, przy czym prace te wykonywane były przez nie z dochowaniem należytej staranności, zgodnie z warunkami zawartych umów.

Podsumowując, w toku czynionych przez Sąd ustaleń faktycznych na podstawie niekwestionowanego materiału dowodowego w ocenie Sądu wykazane zostało iż na podstawie umowy z dnia 10.11.2008 r. strona pozwana zleciła prace polegające m.in. na odśnieżaniu alejek, schodów i placów profesjonalnym podmiotom. Prace te, jak wynika z umowy obejmowały m.in. rejon Skweru (...) w W.. W toku niniejszego postępowania strona powodowa nie podnosiła przy tym, że pozwany nie dołożył należytej staranności w swoich działaniach, czy dopuścił się jakichkolwiek zaniedbań, które warunkowałyby jego odpowiedzialność na innej podstawie, pomimo skutecznego zwolnienia się od odpowiedzialności na podstawie art. 429 k.c.

W konsekwencji, wobec braku legitymacji procesowej biernej, na podstawie art. 429 k.c. powództwo należało oddalić, orzekając jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie Sąd w oddalił powództwo, dlatego też to powódka obowiązana jest zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz przeciwnika kosztów procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony, albowiem wniosek taki został zgłoszony w odpowiedzi na pozew. Do poniesionych przez pozwanego kosztów procesu należało zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600, 00 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 2 wyroku.

Zgodnie z art. 113 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

W niniejszej sprawie koszty związane ze sporządzeniem opinii przez biegłych w wysokości 775, 31 zł zostały poniesione tymczasowo z rachunku Skarbu Państwa.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 113 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kwotę tą należało pobrać od powódki, jako od strony, która przegrała przedmiotową sprawę.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie 3 wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.